

6 Temmuz 2007 tarihli ve 26574 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan:

KURUL KARARI

Karar No: 1240

Karar Tarihi: 27/06/2007

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 27/06/2007 tarihli toplantısında, Petrol Piyasasında Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında aşağıdaki Karar alınmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Karar, petrol piyasasında faaliyet gösteren dağıtıcı lisansı sahiplerinin tescilli markası altında piyasaya sunulan akaryakıtla ilişkin kalite kontrol izlemesinin etkin biçimde yapılması ve bayilerinde kaçak petrol satışının önlenmesini teminen denetim sistemi kurması ve uygulamasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi için çıkarılmıştır.

Hukuki Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Karar, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kararda geçen;

- a) Kanun: 04/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununu,
- b) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- c) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- ç) Dağıtıcı: Akaryakıt dağıtım yetkisi olan ve lisansına işlenmesi halinde depolama, taşıma, ihrakiye ve madeni yağ üretimi işlemleri yapabilen sermaye şirketini,
- d) Bayi: Bayilik faaliyeti için gerekli donanımına sahip gerçek ve tüzel kişileri,
- e) Bayilik: Karşılıklı yükümlülüklerin ekinde fizibilite olan bir sözleşmeye bağlanarak akaryakıt dağıtım şirketleri tarafından gerçek ve tüzel kişilere akaryakıtın kullanıcılara ikmal yetkisi verilmesi işlemini,
- f) Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otagaz LPG, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgarî ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri
- g) Kaçak Petrol:
 1. Kurumca belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen akaryakıtı,
 2. Yasal yollarla Türkiye'de serbest dolaşıma girdiği belgelendirilemeyen veya menşei belli olmayan petrolü ve petrol ürünlerini,

3. Kurumdan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî ve baz yağ, asfalt, solvent nafta ve benzeri petrol ürünlerinden elde edilen akaryakıtı ya da akaryakıtı dönüştürmek maksadıyla kullanılan veya bulundurulmuş akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî ve baz yağ, asfalt, solvent nafta ve benzeri petrol ürünlerini,
4. 10/07/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa göre kaçak olan petrolü ve petrol ürünlerini,
5. Sıvı veya gaz halindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından (her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dâhil) veya bunların depolarından veya kuyulardan yasalara aykırı şekilde alınan petrolü ve petrol ürünlerini
- ğ) Ulusal marker: Akaryakıt rafineri çıkışında, gümrük girişinde; sanayide yan ürün olarak veya diğer şekillerde üretilen veya tasfiye edilmiş kaçak petrolden teknik düzenlemelere uygun olan akaryakıt ticari faaliyete konu edilmeden önce eklenecek ve akaryakıtın özelliklerini bozmayacak niteliği haiz kimyasal ürünü,
- h) Bağımsız gözetim firması: İlgili lisans sahipleri tarafından görevlendirilecek, petrol ve petrol ürünlerinin miktar kontrolü ile numune alımı ve bu işlemlere nezaret alanlarında Türk Akreditasyon Kurumundan veya Türk Akreditasyon Kurumu ile karşılıklı tanıma anlaşması bulunan akreditasyon kurumlarından akredite olmuş muayene kuruluşlarını,
- ı) Kurumsal Kimlik: Bayinin tek elden satış sözleşmesi imzaladığı dağıtıcı şirkete ilişkin, söz konusu şirketi diğerlerinden ayırt edici özelliği olan marka, ilan, reklam, yazı, logo, amblem, resim gibi görsel araçlar, işaretler ile bu işaretlerin teşhirinin yapıldığı demirbaş, pano, ekipman ve diğer malzemeleri
- i) (Ek: RG-11/02/2012-28201) Aylık Akaryakıt Stok ve Alım Satım Raporu: Dağıtıcı lisansı sahiplerinin aylık dönemler itibarıyla bayileri ile oluşturacağı raporları,
- j) (Ek: RG-11/02/2012-28201) Elektronik Veriler: Dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından bayi denetim sistemi kapsamında akaryakıt hareketleri, akaryakıt fiyatları ve numune analiz sonuçlarını kapsayacak şekilde bu Kararın ekinde yer alan tablolara esas bilgilerin, elektronik ortamda süreklilik arz edecek biçimde Kurumca izlenebilir olmasını sağlayan verileri,
- k) (Ek: RG-11/02/2012-28201) İstasyon Otomasyon Sistemi: Akaryakıt istasyonlarında, akaryakıt stok hareketleri ve alım satım işlemlerinin günlük, fiyatların ise anlık olarak elektronik ortamda, izlenebilmesine olanak sağlayan sistemi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar

Denetim Sistemi Kurma ve Uygulama Yükümlülüğü

MADDE 4- (Değişik Madde: 30/06/2008 tarihli ve 1660 sayılı Kurul Kararı, Md.2) (1) Dağıtıcı lisansı sahipleri, tescilli markası altında piyasaya sunulan akaryakıtı ilişkin kalite kontrol izlemesini etkin biçimde yapar, bayilerinde kaçak petrol satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurar ve uygular. Bu kapsamda dağıtıcı lisansı sahibi:

a) (Mülga ibare: (RG 01/04/2010-27539) 25/03/2010 tarihli ve 2483/8 sayılı Kurul Kararı, Md. 8) Akaryakıt dolmuş tesisinde satışa açılan her yeni tanktan bağımsız gözetim firması nezaretinde teknik düzenlemelere uygun olarak biri şahit diğeri kendinde kalmak üzere iki adet numune alır veya aldırır. Numuneleri mühürleyerek numunelerin üzerine; lisans sahibinin adı, numunenin alındığı tank numarası, ürün cinsi, alındığı tarih ve numune seri numarasını okunaklı şekilde kaydeder. Söz konusu tanktan bayilere yapılan her bir satış için taşıma aracının dolmuş ve boşaltım ünitelerinin mühür numaraları ile şahit numunenin seri numarası işlenmiş tutanağı bayilere iletilmek üzere teslim eder. Bayinin talep etmesi halinde bayiye teslim edilen akaryakıtın ulusal marker kontrolünü yapar veya yaptırır. Bağımsız gözetim firması, şahit numuneyi yed-i emin sıfatıyla teknik düzenlemelere uygun olarak saklar ve Kurum tarafından istenmesi halinde test ve analiz yapılmak üzere Kurumca belirlenen akredite laboratuvara teslim eder. Şahit numune, alım tarihini izleyen doksan gün içerisinde konuya

ilişkin herhangi bir adli ve/veya idari soruşturma başlatılmaması halinde imha edilebilir. Adli ve/veya idari soruşturma başlatılması halinde, şahit numune soruşturma ve yargı süreci tamamlanana kadar bağımsız gözetim firması tarafından saklanır.

b) Akaryakıt istasyonlarında stok hareketleri ve akaryakıt alım satım işlemlerinin elektronik ortamda, günlük olarak izlenebilmesine yönelik bir istasyon otomasyon sistemi kurar. Merkez bağlantısı olan istasyon otomasyon sistemi ile bayilerindeki akaryakıt alım satım hareketlerini izler ve raporlar. Kayıt dışı ikmal ve satış tespit edilmesi halinde Kurumu derhal bilgilendirir.

c) **(Değişik bent: 22/06/2011 tarihli ve 3287 sayılı Kurul Kararı, Md. 1; 01/07/2011 tarihli ve 27981 sayılı Resmi Gazete)** Bayilerin, aylık dönemler itibarıyla akaryakıt stok ve alım satım mutabakat raporları oluşturmasını sağlar.

ç) Bayilerinin akaryakıt istasyonlarında akaryakıt fiyatları, ilan, pano ve akaryakıt türlerinin isimlendirilmesi hususlarının Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olup olmadığını kontrol eder.

d) **(Değişik bent: 30/06/2008 tarihli ve 1660 sayılı Kurul Kararı, Md. 2)**Tahsis edeceği kalite kontrol araçları ve kalite kontrol uzmanları vasıtasıyla periyodik olarak akaryakıt bayilerindeki tesisleri denetler; tank, pompa bakım ayarları ve kalibrasyonu, tesiste taşıyıcı ve/veya hile amaçlı akaryakıt katılacak ürünlerin bulunup bulunmadığı kontrollerini yapar.

e) **(Değişik bent: 18/10/2007 tarihli ve 1348 sayılı Kurul Kararı, Md. 1)** İhbar ve şikâyet üzerine alınan numuneler hariç olmak üzere yılda en az bir defa bayisine ait tesiste ikmal edilen her bir akaryakıt türünden numune alır ve bu numunelerde 10/09/2004 tarihli ve 25579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelik’te öngörülen analizleri yaptırır.

f) Kendilerine iletilen ihbar ve şikâyetler üzerine ihbar ve şikâyetin geliş tarihinden itibaren en geç 3 gün içerisinde ihbar veya şikâyete konu hususların niteliğine uygun denetim yapar.

g) İlk defa lisans alacak olan bayiler için lisans alma tarihinden, lisanslı bayinin dağıtıcı değiştirmesi halinde ise dağıtıcı değişikliğinin lisansa derç tarihinden itibaren en geç iki ay; dağıtıcı şirket birleşmeleri veya dağıtıcı şirketin devredilmesi durumunda birleşme veya devirden itibaren altı ay içerisinde akaryakıt istasyonundaki kurumsal kimlik çalışmalarını tamamlar.

ğ) Bayilerinin faaliyetlerine ilişkin tüketici ihbar ve şikâyetleri için ücretsiz telefon numarası, elektronik posta adresi ve yazışma adresi tahsis ettirilmesini ve bu bilgilere ilişkin levha ve çıkartmaların bayilerine ait tesislerde tüketiciler tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde asılmasını sağlar.

h) Yapılan kontrollerde aykırılıklar bulunması halinde düzenlenen belgeleri kontrol tarihinden itibaren 7 gün içerisinde Kuruma gönderir.

(1) **(Ek Bent: 22/06/2011 tarihli ve 3287 sayılı Kurul Kararı, Md. 2; 01/07/2011 tarihli ve 27981 sayılı Resmi Gazete)** Bayi denetim sistemi kapsamında topladığı verilerden faydalanarak Kurumun talep edeceği bilgi, belge ve raporları hazırlar. Bu verilerin elektronik ortamda süreklilik arz edecek biçimde Kurumca izlenebilir olmasını sağlar.

(Ek: RG-11/02/2012-28201) İstasyon Otomasyon Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar

MADDE 5 - (1) Dağıtıcı ve bayilik lisansı sahipleri, Ek-1’de yer alan tabloların oluşturulmasından müştereken yükümlüdür.

(2) Dağıtıcı lisansı sahipleri, oluşturulan Aylık Akaryakıt Stok ve Alım Satım Raporunu takip eden ayın 20 nci gününe kadar “Petrol Piyasası Bilgi Sistemi” aracılığıyla elektronik imza kullanarak Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

(3) Aylık Akaryakıt Stok ve Alım Satım Raporunda mutabakat sağlanamayan bayilere ilişkin mutabakatsızlığa konu kesin bilgi ve belgeler (fatura, irsaliye, dağıtıcı marker test sonucu, istasyon

otomasyon sistemi verileri, numune analiz raporu vb.), raporun Kuruma bildirildiği tarihi takiben 3 iş günü içerisinde Kuruma gönderilir.

(4) Ek-1'de yer alan tablolar oluşturulurken belirsizlik oranları her bir akaryakıt türü için aşağıdaki formüllere göre hesaplanır.

a) Aylık Akaryakıt Stok ve Alım Satım Raporu oluşturulurken mutabakat belirsizlik oranı aşağıdaki formüllere göre hesaplanır.

i) İstasyonlu bayiler için:

$$MBO(\%) = \frac{DaS - (OSGAM + D1S)}{DaS} * 100$$

ii) İstasyonsuz bayiler için:

$$MBO(\%) = \frac{DaS - D1S}{DaS} * 100$$

Bu formüllerde geçen;

MBO (Mutabakat Belirsizlik Oranı): Aylık Akaryakıt Stok ve Alım Satım Raporu oluşturulurken hesaplanacak olan yüzdesel oranı,

DaS (Dağıtıcı Tarafından Satılan Akaryakıt Miktarı): Dağıtıcı lisansı sahibinin ilgili ay içerisinde bayisine yaptığı satışların irsaliye bazında toplamını,

OSGAM (Otomasyon Sisteminden Geçen Akaryakıt Miktarı): İlgili ay içerisinde dağıtıcı lisansı sahibi tarafından bayisine düzenlenen her bir irsaliyeye karşılık olarak istasyonun tankına yapılan dolun miktarı, köy pompasına yapılan dolun miktarı ve tarımsal satış amaçlı tankerden yapılan satış miktarı toplamını,

D1S (Dış Satış): İlgili ay içerisinde dağıtıcı lisansı sahibi tarafından bayisine düzenlenen her bir irsaliyeye karşılık olarak bayi tarafından istasyon otomasyon sistemi haricinde yapılan her türlü akaryakıt satış miktarı toplamını,

ifade eder.

b) İstasyon Otomasyon Sistemi Bilgileri Tablosu, Köy Pompası Otomasyon Sistemi Bilgileri Tablosu ve İstasyon Otomasyon Sistemi Aylık Özet Bilgi Tablosu oluşturulurken belirsizlik oranı hesaplamalarında aşağıdaki koşullardan en az biri dikkate alınır.

Koşul 1:

$$Koşul 1 = S_1 \leq 200 \text{ litre}$$

$$S_1 = KS - DSS$$

$$KS = DBS + \sum_{j=1}^n (D1TD_j - D1PS_j)$$

Koşul 2:

$$\text{Koşul 2(\%)} = \frac{S_1}{KS} * 100$$

$$S_1 = KS - DSS$$

$$KS = DBS + \sum_{j=1}^n (DİTD_j - DİPS_j)$$

Koşul 3:

$$\text{Koşul 3(\%)} = \frac{S_2}{DİPS} * 100$$

$$S_2 = KPS - DİPS$$

$$KPS = DBS + \sum_{j=1}^n DİTD_j - DSS$$

Bu formüllerde geçen;

n: Dönemdeki gün sayısını,

KS (Kaydi Stok): Dönem sonunda stokta olması beklenen akaryakıt miktarını,

DBS (Dönem Başı Stok):Dönem başı itibarıyla tanklarda bulunan akaryakıt miktarını,

DİTD (Dönem İçi Tanka Dolum):Dönem içerisinde tanklara yapılan dolum miktarını,

DİPS (Dönem İçi Pompa Satış):Dönem içerisinde pompadan yapılan satış miktarını,

DSS (Dönem Sonu Stok):Dönem sonu itibarıyla tanklarda bulunan akaryakıt miktarını,

KPS (Kaydi Pompa Satışı): Dönem içerisinde gerçekleşmesi beklenen pompa satış miktarını,

S₁ (Sapma 1): Kaydi stok ile dönem sonu stoku arasındaki farkı,

S₂ (Sapma 1): Kaydi pompa satış miktarı ile dönem içerisinde fiilen pompadan yapılan satış miktarı arasındaki farkı,

ifade eder.

(5) Dağıtıcı lisansı sahipleri, Ek-1'de yer alan tabloları oluştururken hesaplamalarda belirsizlik oranını;

a) Aylık Akaryakıt Stok ve Alım Satım Raporu için en fazla ± %3,00

b) İstasyon Otomasyon Sistemi Bilgileri Tablosu, Köy Pompası Otomasyon Sistemi Bilgileri Tablosu ve İstasyon Otomasyon Sistemi Aylık Özet Bilgi Tablosu için;

- i) Koşul 1 için en fazla ± 288 litre
- ii) Koşul 2 için en fazla $\pm\% 3,00$
- iii) Koşul 3 için en fazla $\pm\% 3,00$

olarak dikkate alır.

(6) Dağıtıcı lisansı sahipleri, istasyon otomasyon sisteminin gerekli bakım ve onarımlarını elektronik veri aktarımını kesintiye uğratmayacak şekilde yapar.

(7) Dağıtıcı lisansı sahipleri, istasyon otomasyon sisteminin arıza yapması durumunda veri kaybı oluşmaması için gerekli önlemleri alır. İstasyon otomasyon sisteminde oluşan arıza giderildiğinde kesinti dönemindeki verileri de kapsayacak şekilde elektronik veri akışının devamlılığını sağlar.

(8) İstasyon otomasyon sistemlerinde oluşan arızalar, arızanın meydana gelişinden itibaren en geç 96 saat içerisinde dağıtıcı lisansı sahibi tarafından giderilir.

(9) Akaryakıt istasyonunun bakım onarım ve arıza hallerinde, elektronik veri aktarımının kesintiye uğratılmaması esastır. Bakım onarım ve arıza durumlarında, bakım onarıma veya arızaya konu ilgili yerlerden akaryakıt satışı yapılmaz.

(10) Akaryakıt istasyonunda tadilat yapılması ilgili diğer mevzuata tabidir. İlgili diğer mevzuat gereği gerekli izin ve onayların alınması ve işlemlerin tamamlanması üzerine istasyon tadilatı esnasında akaryakıt istasyonunda satış yapılması halinde, akaryakıt satışı gerçekleştirilen yerlerin (tank, geçici tank, pompa vb.) istasyon otomasyon sistemine bağlı olması gerekir.

(11) Dağıtıcı lisansı sahipleri, istasyon otomasyon sisteminin doğru ve sağlıklı çalışmasını engelleyecek müdahalelere karşı her türlü tedbiri alır. Dağıtıcı lisansı sahipleri, istasyon otomasyon sistemine yapılan izinsiz müdahaleleri bilgi ve belgeleri ile birlikte, izinsiz müdahalenin tespit tarihinden itibaren en geç 3 iş günü içerisinde Kuruma bildirir ve konuyla ilgili gerekli önlemleri ivedilikle alır.

(12) Dağıtıcı lisansı sahipleri, elektronik verileri Ek-1'de yer alan tablolara uygun olarak Kurumun erişimine sağlar. Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığı gerekmesi halinde uygulamaya ilişkin verilerin uyacağı şekil, içerik ve tablolarda ihdas, iptal ve değişiklik işlemleri yapabilir.

(13) Dağıtıcı lisansı sahipleri, bayi denetim sistemi kapsamında elde ettiği ticari sır niteliğindeki bilgilerin güvenliğinden ve gizliliğinden sorumludur.

(14) Bayilik lisansı sahipleri, istasyonlarında kurulu olan istasyon otomasyon sisteminin güvenliğinden sorumludur. Bayiler bağlı olduğu dağıtıcı lisansı sahibinin izni olmadan istasyon otomasyon sistemine müdahale edemez. Bayiler istasyon otomasyon sisteminde meydana gelen arızaları en geç 24 saat içerisinde dağıtıcı lisansı sahibine bildirir.

(15) Bayilik lisansı sahipleri, yaptıkları dış satışlara ilişkin satış belgelerini, dağıtıcı lisansı sahibince düzenlenen irsaliyeler ile eşleştirir ve dağıtıcı lisansı sahibine bildirir.

(16) Dağıtıcı lisansı sahipleri, istasyon otomasyon sistemi çerçevesinde bayilerini izledikleri sistemleri Kurumun anlık erişimine sunar.

(17) Dağıtıcı lisansı sahipleri, bayilik lisansı sahibinin talep etmesi halinde, bayi denetim sistemi kapsamında Kuruma bildirilen elektronik verilerin ilgili kısımlarını bayilik lisansı sahibi ile paylaşır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

Geçici Madde 1- (Ek Madde: 27/12/2007 tarihli ve 1442 sayılı Kurul Kararı, Md. 1; 30/12/2007 tarihli ve 26742 sayılı Resmi Gazete) Türk Akreditasyon Kurumuna müracaat eden ve akreditasyon değerlendirme süreci devam etmekte olduğunu belgeleyen bağımsız gözetim firmaları ile Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğü tarafından Uluslararası Gözetim Şirketi Belgesi ile sertifikalandırılmış gözetim firmaları, 31/12/2008 tarihine kadar Bağımsız Gözetim Firması olarak addedilir.

Yürürlük

MADDE 6 - (Değişik: RG-11/02/2012-28201, 31/12/2010-27802, 01/07/2011-27981) (1) Bu Kararın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (ı) bendi 30/06/2011, (c) bendi 01/10/2011, 5 inci maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, onaltıncı ve onyedinci fıkraları 01/06/2012 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Karar hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanı yürütür.